

Eindtermen en te kennen leerstof voor het examen: getuigschrift natuurmanagement specialisatie natuurinspecteur 2020

In dit document vind je de te kennen leerstof voor het examen voor het behalen van het getuigschrift natuurmanagement specialisatie natuurinspecteur 2020.

Het examenreglement zegt het volgende: “Een kandidaat is geslaagd indien hij/zij voldoende heeft op de veldoefening en minstens 60% op alle delen afzonderlijk en dus ook in het geheel.”

Je bent geslaagd als je volgende scores haalt:

- 60 % op het onderdeel natuurwetgeving;
- 60 % op het onderdeel sociale en communicatieve vaardigheden;
- 60 % op het onderdeel soortenherkenning.

Te kennen leerstof en eindtermen voor Natuurmanagement specialisatie natuurinspecteur 2020

Alles wat in de cursusmap natuurmanagement specialisatie natuurinspecteur derde editie 2020 staat is te kennen leerstof. Het apart cursusdeel communicatieve vaardigheden, eerste editie 2020 bevat meer dan de te kennen leerstof. Van dit deel is het hoofdstuk Gastheerschap, het onderdeel Gespreksvaardigheden-professionele gespreksvoering van hoofdstuk Verbale communicatie en het hoofdstuk Schriftelijke communicatie te kennen leerstof.

Ook de te kennen soorten en de cursustekst van natuurmanagement basis, derde editie 2019, behoren tot de leerstof.

De delen wetgeving en communicatieve vaardigheden zijn open boek. Dit wil zeggen dat je deze delen van de cursustekst zonder eigen notities mag gebruiken op het examen. Andere zaken zoals de presentaties of eigen notities zijn niet toegelaten. Het deel wetgeving begint in de cursus bij het hoofdstuk Milieuhandhavingsregelgeving en eindigt met het hoofdstuk Natuurbehoudswetgeving. Enkel het deel ‘Historisch permanent grasland herkennen’ hoort niet bij wetgeving en is dus niet open boek. De cursustekst van natuurmanagement basis mag je niet gebruiken als open boek.

De eindtermen geven weer wat de belangrijkste zaken zijn maar ook zaken die niet expliciet vermeld staan in de eindtermen maar wel in de cursustekst staan, behoren tot de te kennen leerstof.

Naast het schriftelijke examen moet iedereen ook een praktische oefening maken: de veldoefening of eindoefening genaamd.

Hieronder vind je per thema de eindtermen.

Onderdeel veldoefening, eindoefening

Eindtermen veldoefening eindoefening voor natuurinspecteur

- toepassen van de theoretische kennis die in de cursustekst staat;
- integreren van de theoretische kennis die in de cursus staat;
- op het terrein waarnemingen verrichten en conclusies trekken op basis van de theoretische kennis in de cursus en de verplicht te kennen soorten

Onderdeel sociale en communicatieve vaardigheden

Eindtermen sociale en communicatieve vaardigheden voor natuurinspecteur

- Inzichten in de principes van gastheerschap toegepast in de functie van natuurinspecteur
- Het voeren van diverse professionele klantgesprekken bij het uitvoeren van hun functie
 - Het voeren van professionele inspectiegesprekken:
 - Wederzijdse identificatie
 - Actief luisteren: het vergaren van inlichtingen om zich een beeld te vormen van de situatie (cases)
 - Het formuleren van vaststellingen tegenover de klant
 - Formuleren van besluiten/maatregelen tot handhaving
 - Formuleren van opvolgingsmaatregelen en afspraken
 - Afronden van het gesprek
 - Rekening houden met de principes van goed gastheerschap
 - Verantwoorden en formuleren van een raadgeving
 - Verantwoorden en formuleren van een aanmaning
 - Het formuleren van vaststellingen, observaties, gesprekken en getuigenissen die aanleiding kunnen zijn tot een Verslag van Vaststelling of een Proces Verbaal: objectief en neutraal formuleren
- Het schriftelijk formuleren van vaststellingen, observaties, verslagen van gesprekken en getuigenissen. We concentreren ons hierbij op het talige aspect van deze teksten

Onderdeel wetgeving

Het deel wetgeving is open boek, dit wil zeggen dat je het onderdelen van wetgeving uit je cursus (maar niets anders) mag gebruiken tijdens het deel van het examen dat over wetgeving gaat.

Eindtermen wetgeving voor natuurinspecteur

Gebruik van kaartmateriaal

- De betekenis van bestemmingsplannen (gewestplannen en RUP) en overdrukken (SBZ, VEN, beschermd landschap) kennen.
- De bovenstaande bestemmingscategorieën kunnen opzoeken en interpreteren in functie van de sectorwetgeving..
- De BWK-code en het habitatype (code) van een perceel kunnen opzoeken en begrijpen met behulp van de nodige documenten en/of online informatie.

- Landbouwgebruikspercelen kunnen opzoeken en interpreteren.
- Kadastrale perceelsgegevens kunnen opzoeken en interpreteren.

Milieuhandhavingsregelgeving

- Het onderscheid kunnen maken tussen strafrechtelijke en bestuurlijke handhaving (o.a. kennis van de begrippen milieumisdrijf en milieu-inbreuk, parketten en rechtbanken, gewestelijke beboetingsentiteit van de afdeling Handhaving).
- De instrumenten en procedures van de milieuhandhavingsregelgeving kennen (raadgeving, aanmaning, proces-verbaal, verslag van vaststelling, bestuurlijke maatregel, gerechtelijke herstellvordering, bestuurlijke boete, bestuurlijke dwangsom, veiligheidsmaatregel).
- Kennis van toezichtrechten en eigen toezicht- en opsporingsbevoegdheden.
- Weten wat hoorplicht is en hoe ze toe te passen.
- Begrippen verhoor en verklaring kunnen uitleggen Het verschil tussen een visitatiemachtiging en een huiszoekingsbevel kennen, verband daarbij begrijpen met optreden als (gewestelijk) toezichthouder dan wel als (gewestelijk) milieu-opsporingsambtenaar (OGP: officier gerechtelijk politie).
- Weten hoe het handhavingsbeleid tot stand komt. Het vastleggen van handhavingsprioriteiten en de uitvoering via programmatisch handhaven.
- Aan de hand van een specifieke case uit de hieronder vermelde sectorregelgeving een proces-verbaal kunnen opstellen met behulp van een (ter beschikking gesteld) model-PV.

Basisbegrippen

- Informatiebronnen: weten waar de actuele versies van de regelgeving gevonden kan worden.
- Weten wat een gecoördineerde versie is.
- Weten waar de procedures en richtlijnen (o.a. het instructiehandboek) kunnen teruggevonden worden.

Sectorregelgeving: ruimtelijke ordening

- Bestemmingsplannen kunnen consulteren en bestemming kunnen opzoeken.
- Een gewestplan of RUP kunnen interpreteren en het statuut ruimtelijke kwetsbaar gebied kennen.
- De omgevingsvergunning voor ontbossing en de omgevingsvergunning voor vegetatiewijzigingen kennen.

Sectorregelgeving: natuur

- De begrippen zorgplicht, vergunningplicht, verbod, vegetatie, cultuurgewas, BWK, KLE, huiskavel kennen.
- De begrippen randvoorwaarde, cross compliance, teeltplannen, eenmalige perceelregistratie, blijvend grasland, permanent grasland, ecologisch kwetsbaar blijvend grasland, historisch permanent grasland kennen.
- Het Vlaams ecologisch netwerk (VEN) en de VEN-verboden, SBZ, de natuureservaten en verbodsbepalingen.

- Voorbeelden kunnen geven van KLE en vegetaties die verboden te wijzigen zijn of vergunningplichtig zijn.
- De bijlagen IV en V van het vegetatiebesluit kunnen gebruiken in relatie met de BWK.
- De handelingen (relevant binnen de sector) die verboden of vergunningplichtig zijn en de vrijstellingen van deze verboden of vergunningsplicht kennen.
- De relatie tussen de gewestplanbestemmingen en de verbodsbepalingen en vergunningsplicht kennen en kunnen toepassen (bv. oefeningen met kruistabel).
- De vrijstellingen van het wijzigingsverbod en de vergunningsplicht (omgevingsvergunning voor vegetatiewijzigingen) kunnen toepassen.
- Weten waar men de omgevingsvergunning kan aanvragen en wie eventueel advies geeft.

Sectorregelgeving: bos

- Bepalen welke vegetatietypes aan de definitie van het Bosdecreet voldoen
- Het toepassingsgebied van de bosregelgeving kennen
- De voorwaarden en procedures voor kappingen en ontbossing kennen (waar mag ontbost worden, door wie en onder welke procedure).
- De relatie tussen Bosdecreet en Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) met betrekking tot ontbossing kunnen benoemen.
- De basisprincipes van toegankelijkheidsregels van bossen en natuurterreinen kennen.

Sectorregelgeving: het Soortenbesluit

- Het toepassingsgebied van het Soortenbesluit kennen.
- De verboden en toegelaten handelingen en middelen kennen.
- De voorwaarden voor het onder zich houden van Europese soorten, in het bijzonder vogels, kennen.
- Toepassen van bovenstaande kennis in fictieve situaties (controle vogelhouder, vogelvangster, (infrastructuur)werken).

Sectorregelgeving: wildsoorten en jacht

- Het toepassingsgebied van de jachtregelgeving kennen.
- De wildcategorieën en de wildsoorten kennen.
- De begrippen jachtdaad, jachtrecht, jachtterrein, jachtplan, afschotplan, faunabeheerplan, (gewone) jacht, bijzondere jacht, bestrijding, wildbeheereenheid, individuele jager, jachtverlof, jachtvergunning, vogelrijke gebieden kennen.
- Bezit, vervoer van en handel in wild.
- De voorwaarden om de (gewone) jacht, de bijzondere jacht en de bestrijding te kunnen uitoefenen kennen en toepassen.
- De toegelaten en de verboden middelen voor de jacht, de bijzondere jacht en de bestrijding kennen en toepassen.
- De openingstijden en verboden plaatsen voor de wildsoorten kunnen gebruiken in oefeningen inzake jacht, bestrijding en bijzondere jacht.

Sectorregelgeving: de wet op de riviervisserij

- Het toepassingsgebied van de wet op de riviervisserij kennen.
- De meest voorkomende vissoorten kennen.
- Kennis van de begrippen visrecht, hengel, peur, schepnet, leefnet, aas, kunstaas, visverlof, fuik, kieuwnet, warrelnet, peurnet.
- De openingstijden en de toegelaten middelen kennen en deze toepassen in concrete situaties.

Overige wetgeving

Notie van de relevante artikelen uit het materialendecreet en het mestdecreet, het pesticidendecreet, het veldwetboek (o.a. de figuur van de bijzondere veldwachter) en de Citesregelgeving (enkel in verband met inheemse roofvogels).

Onderdeel Historisch permanente graslanden leren herkennen

- Het verschil kennen tussen niet historisch permanente graslanden en historisch permanente graslanden.
- Weten welke soortenrijke graslandvegetaties niet onder historisch permanent grasland vallen.
- Kenmerken van historisch permanente graslanden kennen.
- Het kunnen herkennen en beschrijven van kruidenrijke graslanden die behoren tot de historisch permanente graslanden.
- De positieve en niet positieve indicatoren / plantensoorten kennen die bepalen of een grasland al dan niet een historisch permanent grasland is.
- Russendominantie, natte ruigte en vochtindicatoren van historisch permanente graslanden kunnen omschrijven.

Onderdeel soortenkennis

Alle soorten hieronder moet je kunnen herkennen op het veld en op basis van een foto. Op het examen krijg je foto's waarop je de soorten moet herkennen.

Je moet de volledige en correcte Nederlandse naam kennen van de soort zoals vermeld in de tabel hieronder. De Latijnse naam mag je geven en rekenen we ook correct maar je moet deze niet kennen.

Een aantal boomsoorten moet je ook op basis van winterkenmerken herkennen. Je krijgt dan de schors of de knopen om ze te herkennen. Zie in de tabel welke soorten je op winterkenmerken moet kunnen herkennen.

Bij de diersoorten moet je zowel mannelijke als vrouwelijke individuen kunnen herkennen. Vooral bij vogels maar ook bij andere diersoorten kan er een groot verschil zijn tussen beide. In het algemeen zijn de vrouwelijk individuen moeilijker op soort te brengen. Je moet dus beide geslachten op soort kunnen brengen, je moet niet kunnen zeggen of het om een vrouwtje of mannetje gaat.

Soort	Wetenschappelijke naam	Reden om soort te kennen
Amerikaanse eik	<i>Quercus rubra</i>	herkenning vegetaties, exoten
Amerikaanse vogelkers	<i>Prunus serotina</i>	herkenning vegetaties, exoten
Anjerfamilie	<i>Caryophyllaceae</i>	plantenfamilies leren herkennen
Appelvink	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	meest 'betrapte' zangvogel
Baardmannetje	<i>Panurus biarmicus</i>	meest 'betrapte' zangvogel
Baars	<i>Perca fluviatilis</i>	wetgeving visserij
Barmsijs	<i>Carduelis flammea</i>	meest 'betrapte' zangvogel
Beuk	<i>Fagus sylvatica</i>	herkennen vegetaties, bosbeheer
Blankvoorn	<i>Rutilus rutilus</i>	wetgeving visserij
Blauwe kiekendief	<i>Circus cyaneus</i>	roofvogel
Blauwtjes (als groep)	<i>niet van toepassing</i>	algemene vlindersoorten
Bochtige smele	<i>Deschampsia flexuosa</i>	herkennen vegetaties, belangrijke soort van vergrassing in heide
Bokje	<i>Lymnocyrtus minimus</i>	natuurwetgeving jacht
Boommarter	<i>Martes martes</i>	natuurwetgeving jacht
Boomvalk	<i>Falco subbuteo</i>	roofvogel
Boskers	<i>Prunus avium</i>	herkennen vegetaties, bosbeheer
Boswilg	<i>Salix caprea</i>	herkennen vegetaties, bosbeheer
Brandganzen	<i>Branta leucopsis</i>	kraaiachtigen, SB bijlage 3
Brasem	<i>Abramis brama</i>	wetgeving visserij
Brede orchis	<i>Dactylorhiza fistulosa</i>	herkennen vegetaties, biotoopgroep grasland
Bruine kiekendief	<i>Circus aeruginosus</i>	roofvogel
Buizerd	<i>Buteo buteo</i>	roofvogel
Buntgras	<i>Corynephorus canescens</i>	herkennen vegetaties, biotoopgroep landduinen
Bunzing	<i>Putorius putorius</i>	natuurwetgeving jacht

Canadapopulier	<i>Populus x canadensis</i>	herkennen vegetaties, bosbeheer
Canadese gans	<i>Branta canadensis</i>	natuurwetgeving jacht, exoot
Composietenfamilie	<i>Asteraceae</i>	plantenfamilies leren herkennen
Corsikaanse den	<i>Pinus nigra var. Corsicana</i>	herkennen vegetaties, bosbeheer
Damhert	<i>Dama dama</i>	natuurwetgeving jacht
Dikkopjes (als groep)	<i>niet van toepassing meerdere soorten</i>	algemene vlindersoorten
Dotterbloem	<i>Caltha palustris</i>	herkennen vegetaties, kenmerkende soort van broekbossen, moerassen, rietlanden en dotterbloemgrasland
Duizendknoopfamilie	<i>Polygonaceae</i>	plantenfamilies leren herkennen
Echte koekoeksbloem	<i>Lychnis flos-cuculi</i>	herkennen vegetaties, kenmerkende soort van Dotterbloemgraslanden
Edelhert	<i>Cervus elaphus</i>	natuurwetgeving jacht
Eenstijlige meidoorn	<i>Crataegus monogyna</i>	herkennen vegetaties, biotoopgroep struweel
Ekster	<i>Pica pica</i>	kraaiachtigen, SB bijlage 3
Engels raaigras	<i>Lolium perenne</i>	herkennen vegetaties, kenmerkende soort van fase 0 grasland
Europese kanarie	<i>Serinus serinus</i>	meest 'betrapte' zangvogel
Europese lork/ Japanse lork	<i>Larix decidua/ kaempferi</i>	herkennen vegetaties, bosbeheer
Europese vogelkers, Gewone vogelkers, Vogelkers	<i>Prunus padus</i>	herkennen vegetaties, bosbeheer, biotoopgroep bos, boom of struik
Fazant	<i>Phasianus colchicus</i>	natuurwetgeving jacht
Fijnspar	<i>Picea abies</i>	herkennen vegetaties, bosbeheer
Frater	<i>Carduelis flavirostris</i>	meest 'betrapte' zangvogel
Gaai	<i>Garrulus glandarius</i>	kraaiachtigen, SB bijlage 3
Geelgors	<i>Emberiza citrinella</i>	meest 'betrapte' zangvogel
Gelderse roos	<i>Viburnum opulus</i>	herkennen vegetaties, bosbeheer, biotoopgroep struweel
Gestreepte witbol	<i>Holcus lanatus</i>	herkennen vegetaties, fase 2 grasland
Gewone dophei	<i>Erica tetralix</i>	herkennen vegetaties, biotoopgroep heide

Gewone es	<i>Fraxinus excelsior</i>	herkennen vegetaties, bosbeheer
Gewone esdoorn	<i>Acer pseudoplatanus</i>	herkennen vegetaties, bosbeheer
Gewone margriet, Margriet	<i>Leucanthemum vulgare</i>	herkennen vegetaties, soort van matig voedselrijkere graslanden, fase 3
Gewone vlier	<i>Sambucus nigra</i>	herkennen vegetaties, biotoopgroep struweel
Gewoon reukgras	<i>Anthoxanthum odoratum</i>	herkennen vegetaties, kenmerkende soort van fase 3 grasland
Glanshaver	<i>Arrhenatherum elatius</i>	herkennen vegetaties, fase 2 grasland
Goudplevier	<i>Pluvialis apricaria</i>	natuurwetgeving jacht
Goudvink	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	meest 'betrapte' zangvogel
Grassenfamilie	<i>Poaceae</i>	plantenfamilies leren herkennen
Grauwe gans	<i>Anser anser</i>	natuurwetgeving jacht
Grauwe kiekendief	<i>Circus pygargus</i>	roofvogel
Groenling	<i>Carduelis chloris</i>	meest 'betrapte' zangvogel
Grof hoornblad	<i>Ceratophyllum demersum</i>	herkennen vegetaties, algemene soort van voedselrijke wateren
Grote brandnetel	<i>Urtica dioica</i>	herkennen vegetaties, biotoopgroep bos, kruiden, verruiging
Grote lisdodde	<i>Typha latifolia</i>	herkennen vegetaties, biotoopgroep moeras
Grote vossenstaart	<i>Alopecurus pratensis</i>	herkennen vegetaties, fase 2 grasland
Grote waternavel	<i>Hydrocotyle ranunculoides</i>	herkennen vegetaties, invasieve waterexoot
Grote weegbree	<i>Plantago major</i>	herkennen vegetaties, kenmerkende soort van tredplaatsen
Grove den	<i>Pinus sylvestris</i>	herkennen vegetaties, bosbeheer
Grutto	<i>Limosa limosa</i>	voorbeeld van weidevogel
Haagbeuk	<i>Carpinus betulus</i>	herkennen vegetaties, bosbeheer
Haas	<i>Lepus europaeus</i>	natuurwetgeving jacht
Hazelaar	<i>Corylus avellana</i>	herkennen vegetaties, bosbeheer

Heggenmus	<i>Prunella modularis</i>	meest 'betrapte' zangvogel
Heidespurrie	<i>Spergula morisonii</i>	herkennen vegetaties, biotoopgroep landduinen
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	natuurwetgeving jacht
Hertshooifamilie	<i>Hypericaceae</i>	plantenfamilies leren herkennen
Houtduif	<i>Columba palumbus</i>	natuurwetgeving jacht
Houtsnip	<i>Scolopax rusticola</i>	vroegere jachtsoort nu niet meer
Huisbus	<i>Passer domesticus</i>	meest 'betrapte' zangvogel
Hulst	<i>Ilex aquifolium</i>	herkennen vegetaties, biotoopgroep bos, boom of struik
Iep (als groep)	<i>Ulmus sp.</i>	herkennen vegetaties, biotoopgroep bos, boom of struik
Japanse duizendknoop	<i>Fallopia japonica</i>	herkennen vegetaties, invasieve exoot
Kaasjeskruidfamilie	<i>Malvaceae</i>	plantenfamilies leren herkennen
Karper	<i>Cyprinus carpio</i>	wetgeving visserij
Kauw	<i>Corvus monedula</i>	kraaiachtigen, SB bijlage 3
Keep	<i>Fringilla montifringilla</i>	meest 'betrapte' zangvogel
Kerkuil	<i>Tito alba</i>	roofvogel
Kievit	<i>Vanellus vanellus</i>	natuurwetgeving jacht, voorbeeld weidevogel
Kleine rietgans	<i>Anser brachyrhynchus</i>	natuurwetgeving jacht
Klokjesfamilie	<i>Campanulaceae</i>	plantenfamilies leren herkennen
Kneu	<i>Carduelis cannabina</i>	meest 'betrapte' zangvogel
Kolgans	<i>Anser albifrons</i>	natuurwetgeving jacht
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	natuurwetgeving jacht
Korhoender	<i>Lyrurus tetrix</i>	natuurwetgeving jacht
Krakeend	<i>Anas strepera</i>	natuurwetgeving jacht
Kranswier (als groep)	<i>Chara sp.</i>	herkennen vegetaties, belangrijke groep van waterplanten

Kruipende boterbloem	<i>Ranunculus repens</i>	herkennen vegetaties, algemene soort die meestal voorkomt op bodems die verstoort zijn
Kruisbek	<i>Loxia curvirostra</i>	meest 'betrapte' zangvogel
Kruisbloemenfamilie	<i>Brassicaceae</i>	plantenfamilies leren herkennen
Kuifeend	<i>Aythya fuligula</i>	natuurwetgeving jacht
Lamsoor	<i>Limonium vulgare</i>	herkennen vegetaties, biotoopgroep grasland
Lijsterbes, Wilde of Gewone Lijsterbes	<i>Sorbus aucuparia</i>	herkennen vegetaties, bosbeheer
Lipbloemenfamilie en 3 types die sterk op lipbloemigen lijken zijnde het Leeuwenbektype, het Ratelaar-Ogentroosttype en het Helmkruidtype.	<i>Lamiaceae, types behoren tot verschillende geslachten.</i>	plantenfamilies leren herkennen
Meerkoet	<i>Fulica atra</i>	natuurwetgeving jacht
Merel	<i>Turdus merula</i>	meest 'betrapte' zangvogel
Moeflon	<i>Ovis ammon</i>	natuurwetgeving jacht
Moerashertshooi	<i>Hypericum elodes</i>	herkennen vegetaties, kenmerkende soort van vennen en overgangsvveen
Oehoe	<i>Bubo bubo</i>	roofvogel
Ooievaarsbekfamilie	<i>Geraniaceae</i>	plantenfamilies leren herkennen
Orchideeënfamilie	<i>Orchidaceae</i>	plantenfamilies leren herkennen
Paardenbloem	<i>Taraxacum officinale</i>	herkennen vegetaties, biotoopgroep grasland
Paling	<i>Anguilla anguilla</i>	wetgeving visserij
Papaverfamilie	<i>Papaveraceae</i>	plantenfamilies leren herkennen
Parelvederkruid	<i>Myriophyllum aquaticum</i>	herkennen vegetaties, invasieve waterexoot
Patrijs	<i>Perdix perdix</i>	natuurwetgeving jacht
Pijlstaart	<i>Anas acuta</i>	natuurwetgeving jacht
Pijpenstrootje	<i>Molinia caerulea</i>	herkennen vegetaties, belangrijke soort van vergrassing van de heide maar ook voorkomend in vele andere biotopen
Pinksterbloem	<i>Cardamine pratensis</i>	herkennen vegetaties, soort van matig voedselrijkere graslanden, fase 3
Pitrus	<i>Juncus effusus</i>	herkennen vegetaties, algemene soort van vochtige tot natte terreinen, dominantie is niet gewenst

Putter	<i>Carduelis carduelis</i>	meest 'betrapte' zangvogel
Rapunzelklokje	<i>Campanula rapunculus</i>	herkennen vegetaties, biotoopgroep grasland
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>	natuurwetgeving jacht
Riet	<i>Phragmites australis</i>	herkennen vegetaties, biotoopgroep moeras
Rietgans	<i>Anser fabalis</i>	natuurwetgeving jacht
Rietgors	<i>Emberiza schoeniclus</i>	meest 'betrapte' zangvogel
Rietvoorn	<i>Scardinius erythrophthalmus</i>	wetgeving visserij
Ringmus	<i>Passer montanus</i>	meest 'betrapte' zangvogel
Rode klaver	<i>Trifolium pratense</i>	herkennen vegetaties, fase 3 grasland
Rode wouw	<i>Milvus milvus</i>	roofvogel
Roek	<i>Corvus frugilegus</i>	kraaiachtigen, SB bijlage 3
Roodmus	<i>Carpodacus erythrinus</i>	meest 'betrapte' zangvogel
Rozenfamilie	<i>Rosaceae</i>	plantenfamilies leren herkennen
Ruw beemdgras	<i>Poa trivialis</i>	herkennen vegetaties, fase 1 grasland
Ruwbladigenfamilie	<i>Boraginaceae</i>	plantenfamilies leren herkennen
Ruwe berk/Zachte berk	<i>Betula pendula/Betula alba</i>	herkennen vegetaties, bosbeheer
Schermbloemenfamilie	<i>Apiaceae</i>	plantenfamilies leren herkennen
Scherpe boterbloem	<i>Ranunculus acris</i>	herkennen vegetaties, fase 2-3 grasland
Schietwilg	<i>Salix alba</i>	herkennen vegetaties, bosbeheer
Scholekster	<i>Haematopus ostralegus</i>	voorbeeld van weidevogel
Sijs	<i>Carduelis spinus</i>	meest 'betrapte' zangvogel
Slechtvalk	<i>Falco peregrinus</i>	roofvogel
Sleedoorn	<i>Prunus spinosa</i>	herkennen vegetaties, biotoopgroep struweel
Sleutelbloemfamilie	<i>Primulaceae</i>	plantenfamilies leren herkennen
Slobeend	<i>Anas clypeata</i>	natuurwetgeving jacht
Smient	<i>Anas penelope</i>	natuurwetgeving jacht
Snoek	<i>Esox lucius</i>	wetgeving visserij
Snoekbaars	<i>Stizostedion lucioperca of Sander lucioperca</i>	wetgeving visserij

Spaanse aak	<i>Acer campestre</i>	herkennen vegetaties, biotoopgroep bos, boom of struik
Sperwer	<i>Accipiter nisus</i>	roofvogel
Sporkehout	<i>Frangula alnus</i>	herkennen vegetaties, biotoopgroep bos, boom of struik
Spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>	kraaiachtigen, SB bijlage 3
Steenmarter	<i>Martes foina</i>	natuurwetgeving jacht
Stenuil	<i>Athene noctua</i>	roofvogel
Steppearend	<i>Aquila nipalensis</i>	roofvogel
Sterbladigenfamilie	<i>Rubiaceae</i>	plantenfamilies leren herkennen
Straatgras	<i>Poa annua</i>	herkennen vegetaties, biotoopgroep grasland
Struikhei	<i>Calluna vulgaris</i>	herkennen vegetaties, biotoopgroep heide, bos, grasland
Tafeleend	<i>Aythya ferina</i>	natuurwetgeving jacht
Tamme kastanje	<i>Castanea sativa</i>	herkennen vegetaties, bosbeheer
Toppereend	<i>Aythya marila</i>	natuurwetgeving jacht
Torenavalk	<i>Falco tinnunculus</i>	roofvogel
Tormentil	<i>Potentilla erecta</i>	herkennen vegetaties, kenmerkende soort van schrale graslanden
Tweestijlige meidoorn	<i>Crataegus laevigata</i>	herkennen vegetaties, biotoopgroep struweel
Veenmos als groep	<i>niet van toepassing meerdere soorten</i>	herkennen vegetaties
Velduil	<i>Asio flammeus</i>	roofvogel
Verwilderde kat	<i>Felis catus</i>	natuurwetgeving jacht
Vink	<i>Fringilla coelebs</i>	meest 'betrapte' zangvogel
Viooltjesfamilie	<i>Violaceae</i>	plantenfamilies leren herkennen
Visarend	<i>Pandion haliaetus</i>	roofvogel
Vlinderbloemenfamilie	<i>Fabaceae</i>	plantenfamilies leren herkennen
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	natuurwetgeving jacht
Watercrassula	<i>Crassula helmsii</i>	herkennen vegetaties, invasieve waterexoot
Waterhoen	<i>Gallinula chloropus</i>	natuurwetgeving jacht
Watersnip	<i>Gallinago gallinago</i>	natuurwetgeving jacht
Waterteunisbloem	<i>Ludwigia grandiflora</i>	herkennen vegetaties, invasieve waterexoot
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>	natuurwetgeving jacht
Wild zwijn, Everzwijn	<i>Sus scrofa</i>	natuurwetgeving jacht

Wilde eend	<i>Anas platyrhynchos</i>	natuurwetgeving jacht
Winde	<i>Leuciscus idus</i>	wetgeving visserij
Wintereik	<i>Quercus pertraea</i>	herkennen vegetaties, bosbeheer
Winterlinde/Zomerlinde	<i>Tilia cordata/Tilia platyphyllos</i>	herkennen vegetaties, bosbeheer
Wintertaling	<i>Anas crecca</i>	natuurwetgeving jacht
Witte klaver	<i>Trifolium repens</i>	herkennen vegetaties, algemene soort van graslanden, vanaf fase 1
Zanddoogjes (als groep)	<i>niet van toepassing</i>	algemene vlindersoorten
Zandzegge	<i>Carex arenaria</i>	herkennen vegetaties, biotoopgroep landduinen en kustduinen
Zanglijster	<i>Turdus philomelos</i>	meest 'betrapte' zangvogel
Zeearend	<i>Haliaeetus albicilla</i>	roofvogel
Zeekraal	<i>Salicornia sp.</i>	herkennen vegetaties, kenmerkende soort van slikken en binnenlandse zilte graslanden
Zegge als geslacht herkennen	<i>Carex sp.</i>	herkennen vegetaties, belangrijke groep van schijngrassen, eerste stap naar herkennen van de groep
Zilverschoon	<i>Potentilla anserina</i>	herkennen vegetaties, biotoopgroep grasland
Zomereik	<i>Quercus robur</i>	herkennen vegetaties, bosbeheer
Zomertaling	<i>Anas querquedula</i>	natuurwetgeving jacht
Zonnedauw (als groep)	<i>Drosera</i>	herkennen vegetaties, kenmerkende soort van slenken en plagplekken
Zulte	<i>Aster tripolium</i>	herkennen vegetaties, kenmerkene soort van schorren en binnelandse zilte graslanden
Zwarte els	<i>Alnus glutinosa</i>	herkennen vegetaties, bosbeheer
Zwarte kraai	<i>Corvus corone corone</i>	kraaiachtigen, SB bijlage 3